

Orgaan van de Bond van
Hervormde Mannenverenigingen op Gereformeerde Grondslag

de hervormde vaan

75^e jaargang · nr 11 · november 2015

pagina 3

Openingswoord
Bondsdag 2015:
**God rechtvaardigt
goddelozen**

pagina 13

In the picture:
**Predikant en
gemeente**

pagina 16

Serie Tien Geboden:
**1e gebod:
De Heere alleen**

1e voorzitter: Ds. W. Westland
Bonkelaarsplein 46, 3363 EL Sliedrecht
T 0184 636920 • dswwestland@hotmail.com

2e voorzitter: Ds. J.P. Nap
Dorpsstraat 180, 6741 AR Lunteren
T 0318 483717 • dsjpnep@hetnet.nl

1e secretaris: Ds. J. van Dijk
Callunalaan 12, 6721 HA Bennekom
T 0318 304955 • ds.j.vandijk@hetnet.nl

2e secretaris: Dhr. C.D. Groenendijk
Koolmees 35, 2986 VB Ridderkerk
T 0180 423817 • c.d.groenendijk@hetnet.nl

1e penningmeester: Dhr. C. Oosterom
Jan van Aemstelstraat 7, 3411 XK Lopik
T 0348 551496 •
account.c.oosterom@planet.nl

2e penningmeester: Dhr. J. van Capelleveen
Valleistraat 60, 3901 RT Veenendaal
T 0318 516930 • jvancapelleveen@solcon.nl

Lid: Ds. E. de Mots (commissie 25+)
Joh. Willem Frisostraat 38, 7462 GX Rijssen
T 0548 519549 • e.de.mots@solcon.nl

Lid: Ds. J.H. Lammers (Themadagen)
Pelikaan 34, 2986 TB Ridderkerk
T 0180 424636 • j.h.lammers@hetnet.nl

Lid: Ds. A.D. Goijert (Redactie-adres)
Tijgervlinder 44, 3863 GP Nijkerk
T 033 8446241 • a.goijert3@upcmail.nl

Overlijdensberichten:
J. Bout & Zn., Postbus 3, 1270 AA Huizen
E info@boutdruk.nl (o.v.v. Herv. Vaan)

Mutaties: Schriftelijk melden aan het Bondsbureau
Bestuurswijz. moeten naar de 1e secretaris

Adres administratie:
Hervormd Bondsbureau, Beatrixstraat 20a,
3862 DB Nijkerk • T 033 - 2456699
E bondsbureau@filternet.nl
Bankrek.nr. NL08RABO0377871559
t.n.v. Herv. Mannenbond op G.G. te Nijkerk

Openingstijden Hervormd Bondsbureau:
Maandag t/m donderdag van 8.30 - 11.30 uur.
Vrijdag gesloten.

*Voor al onze activiteiten zie onze agenda op
www.hervormdemannenbond.nl*

inzenden kopij december-nummer

De kopij voor het december-nummer moet vóór
20 november bij de drukker (info@boutdruk.nl)
aanwezig zijn.

inhoud

Openingswoord Bondsdag 2015	3
Bijbelstudie o.t.	6
Bijbelstudie n.t.	9
Van de voorzitter	12
In memoriam Bert Rozendaal	13
In the picture	13
Serie Tien Geboden (1e gebod)	16
Organisatienieuws	18
Boekbespreking	18
Overlijdensberichten	19
Foto-impressie Bondsdag 2015	20

God rechtvaardigt goddelozen

“Bij hem echter, die niet werkt, maar gelooft in Hem Die de goddeloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot gerechtigheid”

(Romeinen 4 : 5)

Welkom

Beste mensen, allemaal hartelijk welkom op onze Bondsdag. Fijn dat u naar Putten gekomen bent, om hier in de Oude Kerk, en straks in de Aker samen te zijn. Ik zie bekende gezichten: u bent al jaren present. Maar ik zie ook mensen, die denk ik, voor het eerst deze dag meemaken. Dan hopen we, dat u vanmiddag met een positief gevoel naar huis gaat. Wat is de bedoeling van deze Bondsdag? Ik noem twee woorden: Ontmoeting en Toerusting. Ontmoeting: thuis in uw eigen gemeente komt u samen in een kleinere kring, en wat is het dan mooi, om vandaag vele anderen te ontmoeten, die met hetzelfde bezig zijn, het onderzoek van Gods Woord. Maar we willen graag nog meer van deze dag meenemen: een stuk Toerusting voor ons geloofsleven en voor ons dagelijks leven. Zo zoekt het bestuur elk jaar naar een actueel thema. Nu is er in de afgelopen tijd veel gediscussieerd over “vrije meningsuiting”. In het verlengde daarvan kon je dan terecht bij de verhouding: ons woord en Gods Woord. We zijn dankbaar, dat we Prof. Van der Belt en drs. Vergunst bereid hebben gevonden om met ons hierover na te denken. Het zijn geen onbekenden voor ons. We heten u hartelijk welkom in ons midden. En we hopen dat u het licht en de leiding van de Heilige Geest mag ervaren bij het uitspreken van u Referaat en het beantwoorden van de vragen.

31 oktober

Dit jaar valt onze Bondsdag op 31 oktober. Dan willen we niet voorbij gaan aan de herdenking van de Reformatie. Het is nu bijna 500 jaar geleden, dat Maarten Luther zijn 95 stellingen aansloeg aan de Slotkapel te Wittenberg. Maar de dingen, waar het toen omging, blijven hoogst actueel. Zowel voor ons kerkelijk leven, als voor ons persoonlijk geloofsleven. Daarom heb ik vanmorgen dit gedeelte uit de Romeinen-brief gelezen. Wanneer Paulus deze brief schrijft, heeft hij het plan om naar Rome te reizen. Daar was een christelijke gemeente ontstaan, met een grote categorie, die van Joodse afkomst was. Paulus stelt zich voor in deze brief, en geeft al vast onderwijs over de kernpunten van het christelijk geloof. Hij waarschuwt de gemeente om niet te doen, zoals hij deed voor zijn bekering. U weet, toen was Paulus bezig om een heel gebouw van eigengerechtigheid op te zetten. Hij meende zelfs een goed werk te doen, door de christelijke gemeente te vervolgen. Totdat de Heere hem krachtadig stil zette op de weg naar Damascus. Dan wordt alles uit zijn handen geslagen, en horen we hem bidden: “O, God, wees mij zondaar genadig!”

Luther

En dat brengt ons als vanzelf naar de dagen van de Reformatie. Want dat moest Luther ook leren: Sola Gratia! Alleen door genade

is er behoud te vinden voor een schuldig zondaar. Alleen door genade, om de verdienste van Christus. Dat licht van het Evangelie was in de Rooms-Katholieke Kerk van de 16e eeuw verdonkerd. Om het maar eenvoudig te zeggen: Daar leefde de gedachte: God wat en wij wat. Zelf werken aan je zaligheid, door zoveel mogelijk goede werken te doen, en wat er dan nog ontbreekt, vult Christus aan met Zijn middelaarswerk. Ja, het ging zover, dat Tetzels met zijn aflaathandel door Duitsland trok. Je kon vergeving kopen met geld, dat bestemd zou worden voor de St. Pieterskerk in Rome. Maarten Luther was in deze sfeer groot gebracht, en wanneer hij op een keer bijna door de bliksem getroffen is, doet hij een gelofte: Heilige Anna, ik zal monnik worden. Want als hij zal sterven, en voor Gods rechterstoel moet verschijnen, hoe zal het dan zijn? Heeft hij wel genoeg goede werken gedaan? Luther gaat in het klooster aan de gang: bidden, vasten, zelfkastrijding, een reis naar Rome, het helpt allemaal niets. Hij vindt geen vrede voor zijn ziel. Totdat het licht van het Evangelie doorbreekt in zijn hart. Want Luther moet les gaan geven, en de studie brengt hem bij de Romeinen-brief. En dan wordt die ene tekst uit Romeinen 1 : 17 voor hem de poort naar het Paradijs: “Maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven”. Gods Heilige Geest laat hem zien, dat het niet gaat om mijn verdienste, maar om het geloof in Christus. Naast de straffende gerechtigheid is er ook de schenkende gerechtigheid van Christus, waardoor ik rechtvaardig ben voor God. Als dit heerlijk Evangelie tot hem doordringt, wordt alles anders. Luther kan er niet meer van zwijgen. En zo komt hij er toe om zijn 95 stellingen bekend te maken. We zouden dat het startpunt van de Reformatie kunnen noemen. En als we dat bijna 500 jaar

later gedenken, dan moeten we beseffen, dat deze boodschap ook ons aangaat. En dan kom ik terug bij de Romeinen-brief.

Rechtvaardiging van de goddeloze

Na hoofdstuk 1 werkt Paulus dit thema verder uit. In hoofdstuk 4 neemt hij Abram als voorbeeld. Abram werd rechtvaardig gerekend, nog voordat hij was besneden. Daarom geldt voor jood en heiden hetzelfde: Geloven in Hem, Die de goddeloze rechtvaardigt. Misschien voor u bekende klanken, hoewel dat ook nog tegen kan vallen. Want de onkunde neemt ook onder ons steeds meer toe. Daarom is het ook zo goed om op de Mannen-vereniging samen met deze dingen bezig te zijn. De rechtvaardiging van de goddeloze: wat wil dat nu zeggen? Laten we eerst eens kijken naar die twee woorden: rechtvaardiging en goddeloze.

Rechtvaardiging, daar zit het woordje “recht” in. Het is een Juridische term: Vrijspreken van schuld en straf. Rechtvaardig verklaren, alsof er niets op je aan te merken is. En wat lezen we nu: dat God de vrome rechtvaardigt, de deugdzame, die keurig door het leven gaat? Neen, dat staat er niet. En ook niet, dat God een berouwvol iemand rechtvaardigt, of een gelovig iemand. Alsof we dat eerst als prestatie van onze kant moeten opbrengen. Nee, ik lees het anders: de goddeloze wordt gerechtigd. En de goddeloze, dat is iemand, die zonder God wil leven. Die uit zichzelf een vijand van God is. En wie is dan die goddeloze? Is dat de atheïst, die een hele theorie heeft opgebouwd, dat God niet bestaat? Is dat uw buurman, die het maar vreemd vindt, dat u elke zondag 2 keer naar de kerk gaat? Ja, die ook wel. Maar we kunnen dichter bij huis blijven. De goddeloze, dat is de dominee op de preekstoel, dat zijn de kerkenraadsleden, keurig in het zwart. Dat zijn de trouwe

kerkgangers. Paulus zegt het heel radicaal in Romeinen 3: daar is niemand, die uit zichzelf God zoekt, allen zijn ze afgeweken. Jazeker, dat gaat dwars tegen ons in. Maar waar de Heilige Geest ons onderwijst, daar gaan we het zien. Gesteld voor de spiegel van Gods heilige wet, moet ik beschaamd het hoofd buigen: Heere, het is zo! Méér is er van mij niet te zeggen: een goddeloze.

IN CHRISTUS

Dan kan ik het niet meer begrijpen: God, die de goddeloze rechtvaardigt. Ziet Hij de zonde dan door de vingers? Is God dan wel rechtvaardig? Het antwoord ligt in die prachtige woorden uit het Avondmaalsformulier: dat God de zonde, liever dan dat Hij ze ongestraft liet aan Zijn eigen Zoon gestraft heeft. Plaatsvervangend. Wat een goddelijke liefde. Spurgeon zegt in een preek: Christus is niet gekomen om rechtvaardigheid te zoeken, maar om die te brengen! Daarom heeft Christus heel de wet vervuld. Daarom is Hij naar het kruis gegaan, en heeft daar gehangen: als een goddeloze, als een vervloekte. Zo heeft de Heere Jezus voor goddelozen het witte kleed van Zijn gerechtigheid verworven. En dat wil de Heere mij toerekenen uit genade. In Christus voor God rechtvaardig, zegt onze Catechismus in zondag 23. Mijn leven is één groot faillissement, maar de Heere Jezus wil voor mij Borg staan. Ik heb voor u, voor jou betaald. Ik voor u, omdat u anders de eeuwige dood zou moeten sterven. Het ligt buiten mij. In Christus! Daarom sprak Luther over een *Justitia Aliéna*, een vreemde gerechtigheid. Buiten mij, in Hem. En hoe krijg ik daar deel aan? Door het geloof. Het ware geloof, dat de Heilige Geest werkt door het woord. Niet als een nieuwe prestatie van mijn kant.

Verwondering

Want wat is geloven? Verwonderd aannemen, wat God aanbiedt. Ja, dan komt er verwondering en diepe dankbaarheid: Heere, wat bent u goed voor mij. Ik zal U eeuwig loven, omdat Gij het hebt gedaan! En weet u, dan is de Reformatie-Herdenking geen lege traditie, geen zaak van sleur. Maar dan ben ik dankbaar, dat ik er ieder jaar weer bij bepaald word. Jazeker, ik heb het nodig om heel het jaar hiervan te horen in prediking en sacrament. Maar iedere 31e oktober komt er een dikke streep onder: De rechtvaardiging door het geloof. Daarom wilde ik dit heerlijke Evangelie doorgeven in mijn openingswoord. En dan weet ik wel, dat er bij de Reformatie-Herdenking ook andere facetten zijn te noemen. Dat zal met name vanmorgen in de lezing van prof. Van de Belt naar voren komen: het Vrije Woord. En vanmiddag wordt dat nog praktischer uitgewerkt naar het hier en nu. Maar ik leg vanmorgen de vraag bij u neer: leeft u persoonlijk uit de rechtvaardiging van de goddeloze? Niet ik, maar Hij! Dan zult u van harte meezingen met Psalm 32: Welzalig hij wiens zonden zijn vergeven (vs. 1) en ook dat andere: verheugd in God, zijn deugden roemen te allen tijd (vs. 6)

Ds. J.H. Lammers

David 6

De ark naar Jeruzalem

2 Samuël 6

6

De ark naar Jeruzalem (vers 1-5)

Na de dood van Saul begint er een machtsstrijd tussen David en Isboseth, de jongste en enig overgebleven zoon van Saul. De strijd, waarbij David vanuit Hebron regeert over zijn eigen stam Juda, duurt zeven jaar (2 Samuël 2). Na de dood van Isboseth en Abner wordt David door alle stammen als koning erkend (2 Samuël 5: 1). De oude Jebusburcht op de berg Sion wordt veroverd (2 Samuël 5: 6-10). Het centraal gelegen Jeruzalem wordt het politieke middelpunt van het rijk van David.

David wil dat Jeruzalem ook het geestelijke centrum van Israël wordt. Israël heeft geen toekomst als de Heere hierin niet centraal staat. David neemt maatregelen om de ark naar Jeruzalem te brengen (2 Samuël 6: 1). Zie als parallel ook 1 Kronieken 13 en 15: 1-16: 3.

De ark was een houten kist, met goud overtrokken. Op de ark bevonden zich twee gouden cherubs, engelen, die hun vleugels over het verzoendeksel uitspreiden. In de ark bevonden zich de twee stenen tafelen die de Heere bij de Sinaï gegeven heeft. De Heere gaf hiermee aan dat Hij midden tussen Zijn volk wilde wonen. In feite is de ark een prediking van de komende Christus, in Wie God met ons is (Johannes 1: 14).

De ark bevindt zich al twintig jaar in het huis

van een zekere Abinadab in Baälim-Juda, voorheen genoemd Kirjath-Jearim (zie 1 Samuël 7: 2). In de dagen van Saul is er niet naar gezocht (1 Kron. 13: 3). De dienst van God is gedurende de regering van Saul verwaarloosd. David brengt de ark op een grootse wijze naar Jeruzalem. Bij de feestelijke optocht zijn naast een muziekkorps met allerlei muziekinstrumenten (6: 5) 30.000 militairen aanwezig (6: 1). De intentie van David is goed. Maar waar is de afhankelijkheid van God? In het vorige hoofdstuk horen we David bidden in de strijd tegen de Filistijnen (2 Samuël 5: 19). Maar nu is er geen gebed. Hoe kan Gods zegen worden verwacht?

David vergeet dat in de wet geschreven is dat de ark te allen tijd gedragen moet worden door de Levieten door draagbomen aan de ringen aan de zijkanten (Ex. 25:14,15; Num. 4: 15; 7: 9). Niet alleen het gebed ontbreekt, maar er is ook een tekort aan bijbelkennis. David laat de ark vervoeren op een nieuwe wagen (6: 3), zoals eerst de heidense Filistijnen hebben gedaan (1 Samuël 6: 7).

De toorn van de Heere (vers 6-11)

Ahio en Uzza begeleiden de wagen. Zijn zij kleinzonen van Eleazar (1 Samuël 7: 1)? Ahio loopt voor de wagen om de runderen te leiden. De runderen struikelen echter vlakbij de dors-

vloer van Nachon (6: 6). De wagen kantelt. De ark dreigt op de grond te vallen. Uzza, die naast de wagen loopt, strekt zijn hand uit om de ark te pakken. Op hetzelfde ogenblik valt hij dood neer op de grond, als door de bliksem getroffen. Zou zo iets vandaag gebeuren, dan zou de doodsoorzaak al snel zijn vastgesteld: hartstilstand. Maar de bijbel zegt: God ver-toorn t Zich (6: 7).

David ontsteekt in woede door het gebeuren. Is hij boos op Uzza, omdat die zijn hand heeft uitgestoken? Is Hij boos op God Die dit laat gebeuren? De boosheid gaat over in vrees. David keert in tot zichzelf. De blijdschap is door eigen schuld weggescheurd. David vernedert zich voor God. Hij beseft dat God heilig is en dat Hij uitsluitend volgens Zijn eigen voorschriften benaderd kan worden. Bevreesd roept hij uit: 'Hoe moet de ark van de HEERE bij mij komen (6: 9)?' David verandert uit angst zijn plannen om de ark naar Jeruzalem te laten brengen. Hij plaats de ark nu in het huis van Obed-Edom, een man uit het heidense Gath.

De ark verblijft hier drie maanden (6: 11). Het huis van Obed-Edom wordt gezegend door de aanwezigheid van de ark, zoals later de Syro-Fenicische vrouw door Jezus (Markus 7: 26vv). Duidelijk is dat de ark niet automatisch God present stelt. Alleen waar in bekering en verootmoediging wordt geleefd, laat de Heere Zijn zegenrijke aanwezigheid ervaren. Dat is persoonlijk, maar ook een zaak waarin het gezin mag delen.

Een tweede poging (vers 7-19)

Als David ervan hoort (6: 12), is het voor hem een aanwijzing dat de toorn van God is afgewend. Nu doet David een tweede poging om de ark naar Jeruzalem te brengen. Het gaat

nu zoals het behoort. Nu is het niet David die de ark brengt. De ark brengt hem er. De ark houdt zijn intocht. Er is geen militaire parade, maar de ark wordt gedragen net als in de woestijn en bij de doortocht door de Jordaan. We horen geen geluid van een orkest, maar van een bazuin die Gods overwinning aankondigt.

De vanzelfsprekendheid is verdwenen. David en de anderen beseffen dat het onmogelijk is dat God met hen trekt. Als de dragers zes stappen hebben gezet, plaatsen ze de ark op de grond (6: 13) en wordt er geofferd. Om hun zonden heeft God David en het volk gestraft. Alleen in de weg van verzoening keert de Heere terug.

David is zo blij dat hij huppelt en springt voor het aangezicht van de Heere (zie Ex. 15: 20,21 en Ps. 30: 12). Hij deelt de blijdschap samen met de priesters en de Israëlieten. De blijdschap wordt zo groot dat er offers van dank worden gebracht en er zijn lichamelijke uitingen van vreugde. We hebben hier te maken met oosterse expressie van een diep doorleefde blijdschap. En zo wordt de dichter in David vaardig. Verschillende psalmen hebben hun oorsprong in de geschiedenis die we overdenken. Ik denk aan Psalm 24, 47 en 68. In de vreugde gaat onze waardigheid eraan. Wie zijn wij vergeleken met de ark? Wie zijn wij vergeleken met de Heere zelf? David loopt voorop in de feeststoet. Niet in de waardigheid van koning. Zijn koninklijke kleding doet hij uit en hij gaat in de eenvoudige priestermantel. Niet dat hij de rechten van de priesters zichzelf toe-eigent. Maar hij wil het hoofd zijn van het volk als een priesterlijk koninkrijk is (Ex. 19: 6). Als David straks thuis komt zegt hij tegen Michal: 'En ik zal mij nog geringer gedragen dan dit en nederig zijn in eigen oog (6: 22).' Hij is, als het erop aan

komt, bereid om zich nog meer te vernederen. Letterlijk staat er sjafal in het Hebreeuws. Hiervan is het woord sjofel afgeleid. David ziet zichzelf als een sjofele koning.

David brengt, ongetwijfeld bijgestaan door de wettige priesters, brandoffers die geheel verteerd worden en dankoffers of ook wel vredeoffers, waarvan een deel dient voor de offermaaltijd (6: 17). David zegent het volk met goddelijke gaven (6: 19). Zijn de Israëlieten naar huis gegaan? Ook David gaat naar huis om zijn eigen gezin te laten delen in de vreugde en de zegen van de Heere God. Blijdschap maakt mededeelzaam. Hier ligt een heenwijzing voor de manier waarop wij onze roeping hebben in ons gezin. Het beleven van de nabijheid van de Heere wil niet zeggen dat we het gewone leven moeten verwaarlozen.

Michal (vers 20-23)

Bij thuiskomst blijkt dat David geen warm ontvangst heeft. Michal heeft uit het raam gekeken (6: 16, zie ook Richt. 5: 28 en 2 Kon. 9: 30) en ze heeft gezien dat David huppelde en danste voor het aangezicht van de Heere. Ze deelt zijn enthousiasme niet. Ze veracht David in haar hart. En dat laat ze ook merken. Sarcastisch spreekt ze hem toe. Opvallend is dat ze niet de vrouw van David wordt genoemd, maar de dochter van Saul (6:16, 20). Het blijkt dat ze dezelfde geest heeft als haar vader Saul.

Waarom heeft Michal indertijd voor David gekozen? Waarom wilde ze ooit met hem trouwen? Ze hield van hem (1 Sam. 18: 20), maar was het om zijn heldendaden? Om zijn overwinning van Goliath? Vanwege zijn bekendheid?

Er is meer aan de hand dan een onenigheid zoals die in elk huwelijk wel eens voorkomt. Het koningschap is in het geding. Weer

staan David en Saul tegenover elkaar. Michal veracht een koning die nederig is. Uiteindelijk veracht ze de ware Messias, de Heere Jezus Die uit David voortkomt. De Messias zal niet uit haar geboren worden. Ze wordt afgesneden uit de Messiaanse stam (6: 23).

De Heere Jezus

Dat de ark in Jeruzalem wordt gebracht, doet denken aan de Heere Jezus Die na te zijn vernederd, Zijn intocht houdt in het hemelse Jeruzalem. Hij vaart op naar de hemel en neemt de gevangenis gevangen. Hij overwint alle vijanden ons ten goede. Zodat we mogen weten: 'Niets zal mij scheiden van Zijn liefde (zie Psalm 68:19 en Efeze 4:8-10).'

Rondom de Heere Jezus voltrekt zich een scheiding der geesten. Vreugde of ergernis. Zegen of vloek. Er zijn in de kerk mensen die als Michal zijn. Ze zijn geen deelnemer, maar toeschouwer. Ze zijn nooit blij met God. Wie niet in het geloof leeft, ootmoedig en dankbaar, heeft geen toekomst. Plaatst zich er door eigen grootheid buiten en, als het zo blijft, er definitief buiten.

Wie echter leeft uit het werk van Christus, deelt in het begin van de eeuwige vreugde. Veel drukt de blijdschap neer. Maar niemand neemt de blijdschap weg. En straks mogen we daar zijn waar een eeuwige vreugde is. De blijdschap zal dan onbepaald door het licht dat van Zijn aanzicht straalt, ten hoogste top punt stijgen (Psalm 68: 2 ber.).

Gespreksvragen

1. De ark was teken van de aanwezigheid van God. Hoe is God vandaag aanwezig (zie bijv. Joh.1: 14)?
2. Hoe kan het dat Uzza zo zwaar wordt gestraft? Wat betekent het voor onze omgang met God dat Hij de Heilige is?

3. Er wordt wel eens gezegd dat dansen geoorloofd is, omdat David danste. Hoe reageert u erop?
4. David plaatst zichzelf in de dienst van de Heere naast het gewone volk. Wat leren we hiervan?
5. Hoe kun je in het huwelijk één zijn in het geloof? Hoe is je houding als er in je huwelijk geen geestelijke eenheid is?
6. Lees Lukas 1: 39-46. Waarom is de houding van Elizabeth tegengesteld aan de houding van Michal?
7. Hoe kunnen onze gezinnen, evenals het gezin van Obed-Edom, worden gezegend?

bijbelstudie n.t.

Ds. C.H. Bijl

De vrijheid

Romeinen 7 : 1-13

9

In Romeinen 6 stond de doop centraal. Dopen is: met Christus sterven. Alleen als we met Hem sterven, zullen we ook met Hem leven. Het sterven met Christus en het weer opstaan, is zo radicaal dat we wel mogen zeggen dat iemand van het rijk van de zonde is overgegaan naar het rijk van Christus (doopform.). Maar hoe zit het dan met de wet? Heeft die nog zeggingskracht? Voordat vers 1 aan bod komt, een enkel woord over de wet. De wet in het Oude Testament is gegeven als onderdeel van het verbond. Het begin is immers dat “de HEERE onze God is”. De wet is dan ook positief bedoeld. Zie ook Psalm 119. In de loop van de tijd is duidelijk geworden dat de wet ook wel een andere kant heeft. De wet veroordeelt immers de zonde. De wet leidt ertoe dat we gedood worden als we de wet niet houden.

Vers 1 – 4

Om duidelijk te maken dat we niet onder wet zijn als we door het geloof bij Christus horen, gebruikt Paulus een voorbeeld. Het is van groot belang om te zien waar het om draait bij het voorbeeld dat hij geeft. Paulus zegt dat een vrouw die met een man is getrouwd, aan de man vastzit. Dit verandert als de man sterft. Dan is de vrouw vrij en mag ze een andere relatie aangaan. Dus door het sterven van de man wordt ze ontheven van de regel en

wet dat ze bij hem hoort. Met dit voorbeeld gaat Paulus iets over de wet zeggen. We zouden verwachten dat Paulus het zo uitwerkt dat de vrouw in het voorbeeld de gelovige is en de man in het voorbeeld de wet is. Dan zou Paulus zeggen dat de wet gestorven is en de vrouw, dit is de gelovige, een ander mag toebehoren, namelijk Christus. Paulus werkt het voorbeeld zo niet uit. Hij zegt hier niet dat de wet gestorven is. Het enige wat hij met het voorbeeld wil zeg-

gen, is dat de dood losmaakt. De vrouw in het voorbeeld raakt vrij van de man door het sterven van haar man en de gelovige raakt vrij van de wet door de dood. Blijkbaar kan de dood bevrijdend werken.

Je kunt het voorbeeld niet in alle elementen doortrekken. Dit is belangrijk om te zien, want in vers 4 spreekt Paulus over de gelovige die gedood is met betrekking tot de wet. Als je het voorbeeld in alle elementen doortrekt, dan zou het de vrouw in het voorbeeld zijn die sterft, maar hoe kan ze dan nog vrij zijn? In vers 4 is het de mens, de gelovige, die sterft. Het zegenrijke gevolg als we sterven met Christus (zie uitwerking in hoofdstuk 6) is, dat we aan een ander toebehoren. We behoren niet langer de wet toe, maar aan Christus. Door het sterven met Christus heeft de wet het niet meer voor het zeggen, maar behoren we Christus toe.

Als we door het geloof aan Jezus Christus verbonden zijn, dan zijn we gestorven. Maar dan mogen we ook leven met Hem. Zoals Hij is opgewekt, zo worden we met Hem levend gemaakt. Het sterven met Christus en niet langer onder de eis en vloek van de wet te leven heeft een doel. Dit doel is het dragen van vruchten (zie ook Kol. 1: 10).

Vers 5 – 6

In vers 5 blikt Paulus terug op de tijd dat de wet in het leven kwam en alles voor het zeggen had. Het vlees waar vers 5 van spreekt is niet het lichaam, maar het totale menszijn na de val in Adam. Het vlees wil zeggen dat we onder de macht en heerschappij van de zonde worden geboren. Letterlijk vertaald zegt vers 5 dat de hartstocht en passie om te zondigen door de wet kwamen. De wet riep iets in ons wakker en we gaan nog meer ons eigen verlangen volgen. Heel concreet heeft Paulus

dit aan het einde van het eerste hoofdstuk van de Romeinenbrief uitgewerkt. Blijkbaar is de mens zo diep gevallen dat de wet, die in zichzelf goed is (zie o.a. Psalm 119), ons toch prikkelt en verleidt om zonde te doen.

In vers 6 komt het voorbeeld terug. Zoals de vrouw vrij is als de man sterft, zo heeft de dood van Christus en het sterven met Christus ons bevrijd. De wet die de zonde laat zien en ons prikkelt om de zonde te doen en ons vervolgens veroordeelt omdat we fout zitten, die heeft het niet langer voor het zeggen. Door de geloofsverbondenheid met Christus is er een andere Geest in het leven werkzaam geworden. Als we met Christus leven, werkt de Heilige Geest die leert ons om Jezus te volgen. Calvijn zegt bij dit vers: “Zolang daarom de mens onder het juk der wet gevangen gehouden wordt, kan hij, doordat hij voortdurend voortgaat te zondigen, zich niets anders dan de dood op de hals halen. Als de dienstbaarheid aan de wet alleen de zonde voortbrengt, moet dan ook de vrijmaking daarvan, die het tegengestelde er van is, tot gerechtigheid strekken; indien de ene naar de dood voert, moet dus de andere tot het leven leiden”.

Vers 6 spreekt van nieuwigheid van de Geest ten opzichte van het oude van de letter. Daar bedoelt Paulus niet mee dat de Geest het nieuwe is en de letter het oude het Woord, de Bijbel zou zijn. Die twee speelt hij zeker niet tegen elkaar uit. Uit het geheel mag duidelijk zijn dat het oude waar Christus nog niet werd gekend, verbonden is met de letter van de wet die ons uiteindelijk niet zalig maakt. Het nieuwe dat de Geest van Christus die werkzaam wordt wanneer we met Christus gestorven zijn, en die Geest is het die ons vrucht doet dragen (Gal. 5: 22 – 26).

Vers 7 - 8

Paulus heeft gezegd dat door de wet de verlangens naar de zonde naar boven komen (vers 5). De vraag die naar boven kan komen, is of de wet verkeerd is en ons laat zondigen. Nee, zegt Paulus, de wet is niet verkeerd.

Maar de wet laat zien dat in mijn hart de begeerte leeft. De wet laat zien dat die begeerte zondig is.

Maar de wet laat niet alleen zien dat begeren zonde is. Als we de wet horen zeggen dat we niet mogen begeren, dan is ons hart zo verdorven dat het als tegenreactie nog meer gaat begeren. Zo gebruikt de zonde het gebod om tegen God in te gaan. Zo blijft ons binnenste voortdurend begeren tegen Gods gebod in. Daarom kan Paulus ook zeggen dat het gebod is gekomen en de zonde is opgeleefd. Je zou zeggen met of zonder de wet is er evenveel zonde. Maar dat is niet zo. Als de wet komt, dan ontdekken we de zonde in ons, maar het is ook nog eens zo dat als de wet komt, ons zondige vlees nog meer tegen de Goddelijke wet ingaat. Net als een kind dat hoort dat het niet mag en juist daarom er tegenin gaat.

Vers 9 - 13

Er is in het leven een moment dat de wet komt. De wet die het leven hoort te geven brengt echter de dood. Door de wet zien we de zonde en door de wet gaan we verlangen naar de zonde. Toch zegt Paulus in vers 12 is de wet goed. De wet is zelfs heilig. Het is de zonde in me die me niet verder brengt dan de dood. We geven niet af op de wet. Maar de zonde in de mens, die zichtbaar en levend wordt door de wet, die brengt de dood. Nu wordt er veel gediscussieerd over welk moment van het leven Paulus in vers 9 spreekt. Hij heeft immers de wet altijd al gekend. Is het moment dat het gebod in zijn

leven kwam voor of na zijn bekering te Damascus? De volgende keer als vers 14 centraal staat, zal dit verder worden uitgewerkt. Nu al is duidelijk dat het geen afgedane zaak is. Want we mogen dan wel gedood zijn aan de wet (vers 4) en er is wel een verandering van oudheid naar nieuwheid (vers 6). De vraag die nog blijft is, of de zonde weg is of dat die nog werkzaam is.

Gespreksvragen

1. Boven dit hoofdstuk staat in menig Bijbeltje: "Vrij van de wet". Is dit een juist kopje? Wat betekent het concreet als we vrij van de wet zijn?
2. Hoofdstuk 7 begint met het voorbeeld van een man en een vrouw en slechts de dood brengt scheiding en maakt los. Waarom komt zo vaak het woord dood naar voren in dit hoofdstuk en dit Bijbelboek?
3. Lees vers 5 (in de HSV zonder het schuingedrukte woord geprikkeld). Hoe kan het dat vers 5 zegt dat de hartstochten en begeerten door de wet zijn? Wat zegt dit over ons? Merken we dit in ons leven?
4. Wat is dat dienen in nieuwheid van de Geest? Hoe weten we concreet of we iets doen in nieuwheid of in de oudheid van de letter?
5. Waarom zou Paulus het tiende gebod noemen in vers 7? Waarom niet het derde of achtste?

Ds. W. Westland

van de voorzitter

Putten 2015

Een korte terugblik op onze Bondsdag. Ik wil dan vooral het woord “dankbaarheid” onderstrepen. Dankbaarheid allereerst tegenover onze Heere God. Hij gaf ons deze mooie dag. Het begon al met het prachtige weer op deze laatste zaterdag van oktober. De weersomstandigheden hoefden geen belemmering te zijn om naar Putten te komen, en de zon scheen helder door de hoge kerkramen van de Oude Kerk.

Dankbaarheid aan God. Hij gaf het ons om in vrijheid te mogen samenkomen, en in vrijheid Zijn Woord te verkondigen. Dat was ook het thema van de dag: Het vrije W(w)oord.

Dankbaarheid dat Hij de sprekers alles gaf wat nodig was. Zo kan ik nog wel even doorgaan. Hier past het woord uit Psalm 103: Vergeet nooit één van zijn weldadigheden, vergeet ze niet, want het is God, Die ze u bewees!

Maar het woord “dankbaarheid” mag ook klinken, als we denken aan zovelen, die zich ingezet hebben, om deze dag mogelijk te maken.

Ik wil verder geen namen noemen, maar ik maak één uitzondering: onze tweede secretaris dhr. C. Groenendijk heeft bij de voorbereiding op deze dag heel wat geregeld, zodat de regelingscommissie op de dag zelf zijn werk kon doen.

Als laatste punt van dankbaarheid noem ik de trouwe opkomst. Ieder jaar is er weer de vraag: hoe zal de opkomst zijn? En je bent als voorzitter dankbaar, als je om 10.00 uur de dag mag openen in een goed gevulde kerk.

We hopen, dat alle aanwezigen op hun vereniging een goed verslag doen, zodat ook anderen nieuwsgierig gemaakt worden, om D.V. volgend jaar ook naar Putten te komen.

Het openingswoord vindt u - iets ingekort - als meditatie op pagina 3. Wie nog een referatenboekje wil hebben, kan dat bij het Bonds bureau in Nijkerk bestellen.

Tenslotte

Een hartelijke groet aan u en jou, ook van de andere bestuursleden.

In memoriam

Op 29 september j.l. is op 55-jarige leeftijd de heer **Bert Rozendaal** overleden. Bert nam betrekkelijk kort voordat een ernstige ziekte zich bij hem openbaarde afscheid als medewerker van ons bondsbureau. Jarenlang verzorgde hij de administratie en de contacten rondom de bladen van de diverse bonden. Dankbaar zijn we voor de samenwerking in deze periode. We wensen de achterblijvende familie troost toe vanuit de woorden van Psalm 31:2 die boven de rouwkaart staan: Op U, o HEERE! betrouw ik, laat mij niet beschaamd worden in eeuwigheid: help mij uit door Uw gerechtigheid.

Stichtingsbestuur Hervormd Bondsbureau

in the picture

Ds. P. Molenaar

Predikant en gemeente

Onlangs heeft dr. A.J. Plaisier, die op een goede manier aandacht heeft voor de plaatselijke gemeente, het rapport 'Waar een Woord is, is een weg' gepresenteerd, waarin hij met name de plaats van de predikanten aan de orde stelt, met het oog op de toekomst van 2025. In dit rapport toont hij heel duidelijk de crisis aan, die er nu aan de gang is en dat is zeker positief. Ook de taak van de predikanten stelt hij aan de orde, om zowel gemeenten als predikanten bij de les te houden. Het rapport wordt in november op de synode besproken, wat best veel discussie zal geven.

Dienaren des Woords

Wat de dienaren des Woords betreft, zijn er inderdaad best zorgen in pastorieën en gemeenten. Belangrijk blijft wel dat we als predikanten de eigenlijke roeping principieel volgen, zoals omschreven is in het bevestigingsformulier op grond van de Bijbel: prediking en pastoraat, openbare gebeden, bediening van de sacramenten en een goede tucht naar binnen en naar buiten toe. In die kerntaken met het oog op alle leeftijden mogen de kerkenraden en de dienaren des Woords elkaar aansporen en bemoedigen. Dat blijft actueel binnen de gemeente Gods. Zo wordt volgens de norm van Gods Woord de gemeente gebouwd op een vast fundament bij alle culturele en maatschappelijke veranderingen. Dienaar

van het Woord is een heerlijk ambt. Daaraan mag alle aandacht gegeven worden door de kerkenraad, maar zeker ook door de predikanten. Zo ontvang je ook altijd meer terug van de kerk, dan wat je de kerk kunt geven! Zo heb ik dit ervaren.

Plaats en ambtelijke roeping van de predikant

Pastorieën zijn in veel gemeenten eigen woningen geworden of geplaatst aan de rand van een dorp of een stad. Niet meer in de wijk of in het dorp zelf. Soms gaan predikanten zelfs, na verkregen toestemming van de kerkenraad, wonen buiten de eigen kerkelijk gemeente. Daarmee ontstaat wel een verzwakking van de pastorale plaats van een herder en leraar, die vanouds dicht bij de kudde was. Wanneer je

buiten de gemeente woont, kom je veel minder in aanraking met het wel en wee van de gemeente zelf. Dat kan duidelijk een wat verkillende afstand tussen predikant en gemeente scheppen, terwijl het zo belangrijk is, dat hij op de gemeenten in haar bonte facetten betrokken is. Je kunt geroepen worden naar een dorp of stad, die je wat minder ligt, maar waar je toch heel veel kunt leren. Achteraf wordt dat het meest ervaren.

De predikant is herder en leraar. Hoe belangrijk is dat het herdersambt voorop gaat in de gemeente. Predikanten hebben gelukkig verschillende talenten. Dat is genade van God, zoals ook b.v. Paulus, Petrus en Johannes verschillende waren. Een wonder als God die verschillende talenten in de gemeenten wil gebruiken! Soms komt er heel veel op een predikantsgezin af. Toch is het goed dat het ambt van herder en leraar, al dient de privacy van het predikantsgezin bewaakt te worden, een centrale plaats inneemt in de gemeente Gods, als 'geroepen door de gemeente, mitsdien door God Zelf'. Niet om de status als dominee, maar wel om als dienaar voor Gods Aangezicht. Juist als predikantsgezinnen is het een goede zaak als de predikant, wanneer hij gehuwd is, samen met zijn vrouw, die een aanvullende plaats in de pastorie inneemt. Dat kan de gemeente dienen. We moeten daarom ervoor waken het ambt te gaan zien als een job, zoals de vrouw van de predikant ook een baan kan hebben. Voor die bedrijfsmatigheid moeten we waken, al is het wel goed dat de vier "r's" zakelijk goed functioneren bij kerkenraad en predikanten: regelmaat, reinheid, respect en rust in de zakelijke en geestelijke aspecten van het geestelijk leven. Dat geeft ook rust in de gemeente.

Verwende kerkcultuur

Op dit ogenblik leven we in een verwende

cultuur, waarbij het gaat om marktwerking en vooral resultaten boeken. Steeds zoekt men naar innovatie om bij de tijd te blijven. Het gaat ook om een grijp- en graaicultuur en een steeds verdergaand consumptisme. Daardoor wordt zeker de kerk, ook in de gereformeerde gezindte, beïnvloed. Men wil marktwerking door middel van allerlei noviteiten naar links en rechts, vaak vanuit een verwende kerkcultuur.

Wanneer we nu de kerkgeschiedenis overzien, zien we dat predikanten, met Calvijn voorop, heel vaak hun ambtswerk bleven uitoefenen op één plaats. Vaak bleven predikanten in 17e en 18e eeuw langer op een standplaats. Predikanten mochten onder de zegen van God soms bijzondere sporen trekken in een gemeente in hun lange ambtsbediening. Denk maar aan predikanten uit de Nadere Reformatie. Dat wordt in onze tijd met zijn verwende kerkcultuur wel eens vergeten. Die voorbeelden zijn er gelukkig ook nu, al wordt dat door de gemeente vaak veel te weinig onderkend. We moeten blijven beseffen, als predikanten en kerkenraden, dat de gemeente nooit ons eigendom is, maar van de Heere. Daarom lijkt het me niet gewenst om je als predikant niet meer beroepbaar te stellen, om b.v. bepaalde taken af te maken. Mijn vraag is dan: Gaat het om prestatie of om gratie in de gemeente Gods? Argumenten om zich niet beroepbaar te stellen in tijden van ziekte en zorg zijn begrijpelijk. Toch moeten we uiterst voorzichtig zijn om je niet beroepbaar te stellen en de mogelijkheid van beroepen aan vacante gemeenten te ontnemen. Drs. P.J. Vergunst heeft pas voorzichtig opgemerkt: "Kan het zijn dat de dominee geneigd is meer de regie over zijn eigen ambtelijk leven, zijn roeping in de hand te nemen?" We dienen ook ervoor op te passen dat we de roeping niet gaan uithol-

len en dat het beroep gaat plaats vinden via sollicitaties, zoals in de kerk al gebeurt. Het is een goede zaak dat de gemeente biddend meeleeft met het beroepingswerk. Ook is het goed dat de gemeente gelegenheid krijgt om namen van predikanten in te dienen. Laten we daarbij oog hebben voor dienaren, die bescheiden hun weg gaan en niet met charme, maar wel met overtuiging als geroepen van Godswege de gemeenten willen dienen. De kerkenraad heeft daarin een ambtelijke en geestelijke taak. Laat dat ook een gebedszaak zijn voor ons allen!

Aller dienaar, maar niemands heer en niemands knecht!

Van blijvende betekenis is dat de predikant “door de gemeente geroepen is, mitsdien door God Zelf”. Het ambt in dienst van de Heere is voor Gods aangezicht. Zo wordt dat van Levi’s dienst gezegd door Mozes: “Die tot zijn vader en moeder zei: Ik zie hem niet. En die zijn broeders niet kende, want zij onderhielden Uw Woord en bewaarden Uw verbond...(Deuteronomium 33:8-11)”. Dat betekent ook, zonder aanzien des persoons, dus geen familie- of vriendjespolitiek. Dat betekent dienaar van God en daarom *aller dienaar*. Ging Jezus Zijn discipelen daarin niet voor: ‘Ik ben in het midden van u als Eén, Die dient (Lukas 22:24-27)’? In dat ‘dienen’ zit het woord ‘diaconie’. Dat woord geeft mildheid en een echte liefdedienst weer, opdat Gods dienaren de kerk daarin zullen voorgaan, ook nu. Daarom is een predikant in wezen nooit parttime, al blijft hij mens en daarom beperkt, maar één begeerte drijft hem, God en de gemeente te dienen!

Hij is ook *niemands heer*. Het is een slecht teken, als de kerk verwordt tot een domino-kratie, waarbij de dominee allerlei eigen lief-

hebberijen aan de man wil brengen, waardoor het ambtelijk dienen vervaagt. Het past hem niet te heersen, want ‘Eén is zijn Meester’, de goede Meester Jezus. Hij mag de kudde niet opjagen, maar moet de gang van de kudde kennen. Anders kan hij mogelijk worden tot een vreemde herder, die geen band heeft met de schapen. Daardoor valt de kudde uiteen of verdwaalt. Hij dient de grote Opperherder te volgen, om de schapen als kudde rondom Hem te verzamelen. De gemeente is niet gediend met een speelruimte voor verwend christendom, waardoor de gemeente onwennig wordt en zich niet meer thuis voelt.

Tenslotte is hij niemands knecht: we mogen geen mensen behagen in prediking, in pastoraat en in catechese. We zijn geen knecht van mensen. Principeel gaat het er niet om wat men van de predikant vindt, maar wel wat de Heere van hem vindt. De dienaar mag nooit in zijn geweten geknecht worden ter wille van de verwende gemeente. De kerkenraad wake ervoor, dat de predikant verwordt tot een koopman voor de gemeente (2 Korinthe 2:17). Het ambt geschiedt toch voor Gods Aangezicht. In het herderschap onder jongeren en ouderen ziet hij alleen Jezus. Wanneer we mensen behagen, doen we de eer van God te kort en zullen vroeg of laat de gemeente met de dienaar vervallen tot steeds meer vervlakking. Een echo ontstaat, als er hoogte en diepte is, maar niet in een kale vlakte. Wanneer de hoogten en diepten van het Woord Gods in de bediening aandacht krijgen, zal zeker die echo in de gemeente gehoord worden. Knecht van mensen zijn verwordt een oppervlakkig, onrustig domineesgeloof! Roeping van Godswege geeft echte geestelijke en werkzame rust voor de gemeenten en voor haar dienaren. Dat is ook tot eer van God!

Ds. W. Westland

Serie Tien Geboden

De Heere alleen

Het eerste gebod: U zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben
(Exodus 20:3)

Wanneer we gaan luisteren naar de Tien Geboden, doen we dat ziende op de Heere Jezus, Die zelf de wet van God volkomen heeft volbracht, en Die het ons wil leren om Zijn voetstappen te volgen. Nu dan het eerste gebod. Of zoals ik het ergens las: het moedergebod. Alle andere geboden vloeien uit dit eerste gebod voort, en ze hangen er ook nauw mee samen. Want wie in het eerste gebod goed gaat, gaat in alle geboden goed, maar wie in het eerste gebod al fout gaat, maakt zich schuldig aan heel de wet. Want dit eerste gebod is het ja voor God en het nee tegen satan. In dit eerste gebod vraagt de Heere de volle liefde van ons hart. Hij zegt als het ware: Ik ben de God van het Verbond. Ik heb u met zoveel liefde omringd. Ik heb u uit Egypte verlost. Nu mag je geen andere goden gaan dienen.

Monotheïsme

De vraag komt op: zijn er dan andere goden? Een afgod bestaat toch niet werkelijk? Afgoden zijn toch dode dingen? Maar toch maken wij in onze gedachten mensen, dieren of dingen zo belangrijk, dat ze tot een afgod worden. En dat wil de Heere niet. In de Bijbel wordt dikwijls het voorbeeld gebruikt van een man, die het niet kan hebben, dat zijn vrouw met andere mannen meegaat. Daarom is dit eerste gebod een sterk Appèl op ons allemaal, om de volle liefde van ons hart aan de Heere te geven.

Het is goed om te bedenken, hoe dat eerste gebod bij de Sinaï het volk Israël in de oren klonk. Want ze leefden in een heidense omgeving van Polytheïsme. Dat wil zeggen: de heidense volken rondom Israël aanbaden allerlei goden (poli = veel). Om maar enkele voorbeelden te noemen: Baäl en Astarte, de goden van de Kanaänieten. Moloch de god van het vuur. In Egypte werd de zonnegod Ré, en in Babel de sterren als goden vereerd. Daarom klinkt het bij de Sinaï heel radicaal: Geen

andere goden Jawhé is God! Hij is de enige (mono = één). Dat moet Israël leren, maar dit gebod geldt ook voor ons. Neen, wij hebben niet meer de afgoden uit de oude wereld, maar dat wil niet zeggen, dat er geen afgoderij is. Ook al beweren de aanhangers van het Atheïsme (a = zonder) dat er helemaal geen god bestaat. Calvijn zegt heel terecht: Ons hart is een fabriek van afgoden.

Onze Catechismus geeft in antwoord 95 een goede definitie van afgoderij: "Het is in plaats van God of naast God iets anders verzinnen of hebben, waarop de mens zijn vertrouwen stelt". Nu dat eerste valt misschien voor ons nog mee: in plaats van God, dat gaat ons te ver. Maar naast God geven we voor allerlei dingen plaats in ons hart.

Moderne Afgoden

Als u vraagt om een concrete invulling, dan is er veel te noemen: Je geld, je zaak, je sport, je hobby. Al die dingen kunnen een afgod worden, als je er teveel op gericht bent. Ik kan hier ook het woord verslaving noemen:

alcohol, drugs, seks-verslaving. Het kunnen machten in ons leven zijn, die ons helemaal beheersen. We zoeken daarin ons geluk, maar wij grijpen mis. En om nog iets te noemen: de duistere wereld van het Occultisme. In deze harde en zakelijke wereld doen alternatieve genezers en waarzeggers goede zaken. En de horoscoop in allerlei bladen wordt maar al te grif gelezen. Want zo meent men: Het staat in de sterren geschreven. Ik kan ook de moderne communicatiemiddelen noemen. Televisie, computer, mobiele telefoon. Internet biedt ongekende mogelijkheden. Jazeker, daar kunnen ook goede dingen mee gedaan worden. Denk maar eens aan de vorderingen in de medische wetenschap. Maar tegelijk komt er een stroom van informatie naar ons toe, die ons van God wil afbrengen. Het brengt een modern levensgevoel mee, waarin geen plaats meer is voor de Heere en Zijn woord. Wat moet ik nog meer noemen? Je hebt ook vrome afgoden. Er zijn mensen, die hun heil verwachten van een be-gaafde predikant of een meelevende ouderling. Dan doen we net als de Roomsen, die hun heiligen vereren. Moet ik nog verder gaan? Ik denk, dat we ook heel dicht bij huis kunnen blijven, ons eigen-ik kan een afgod zijn. Als we ons helemaal laten leiden door wat we zelf willen, en vertrouwen op eigen gezondheid, kracht en inzicht.

Door Christus vervuld

Wanneer we dit alles op ons in laten werken, dan moeten we bekennen, dat niemand vrijuit gaat. Waar de Heilige Geest dit woord op uw hart bindt, moet je met schaamte belijden: Bij het eerste gebod al helemaal fout!

Maar dan neem ik u in gedachten mee naar een berg in Juda. Daar is de Heere Jezus in gesprek met de satan. Wat zegt de satan, als hij om zich heen wijst? Al de Koninkrijken der aarde zal

ik u geven, als U voor mij neerknielt, om mij te aanbidden. Maar dan is het antwoord van Christus: Ga weg satan, want er is geschreven: de Heere uw God zult u aanbidden, en Hem alleen dienen. Christus bleef trouw aan het eerste gebod, daar op de berg, bij de verzoeking in de woestijn. Maar ook in heel Zijn leven en sterven. Hij heeft het eerste gebod volkomen vervuld. Daarom is er verzoening te vinden bij Hem. Hij roept ons: Doet weg, de vreemde goden, en buig aan Mijn voeten. Bij Mij is er vergeving voor al je zonden. En door Mijn Geest wil Ik je leven vernieuwen.

De positieve kant

Ieder gebod heeft ook een positieve kant.

Naast het: u zult niet, is er ook: u zult wél.

Dan gaat het om de vruchten van het geloof.

Wie bij Christus verlossing vond, krijgt ver-langen, om de Heere lief te hebben, op Hem te vertrouwen, en Hem de eer te geven in dit leven. Dan wordt de Heere nummer Eén in ons leven. Om die weg te gaan is het nodig, dat wij biddend bij Gods Woord leven: Heere, wijst U mij de weg. En dat wil de Heere geven. Hij zegt het Zelf in zijn woord: "Dit volk heb Ik mij geformeerd, ze zullen Mijn lof vertellen (Jesaja 43:21). Jazeker, dat is in dit leven nog onvolkomen. Een christen gaat ook met het eerste gebod nog struikelend voort. Het zal pas volkomen zijn in het nieuwe Jeruzalem. En dan klinkt in Openbaring 21:8 de waar-schuwing: de afgodendienaars zullen daar niet komen. Zij zullen voor eeuwig verloren gaan! Dat roept tot bekering, nu het nog kan. Om te buigen voor Zijn Aangezicht. Want dan krijgt u uitzicht in dit leven: voor Gods troon het eerste gebod helemaal in praktijk te brengen. Dan Hem volmaakt te kennen, en met heel je hart Hem lief te hebben. Om Hem dan eeuwig te loven en te prijzen.

organisatienieuws

Wijzigingen adresboekje 2011

De volgende wijzigingen doorvoeren:

- 1) de MV "Berea" te Wapenveld (blz. 16) heeft een nieuwe penningmeester: dhr. M. van den Brink, Molenweg 3, 8191 KA Wapenveld.
- 2) de MV "Wees een zegen" te Oene (blz. 15) heeft een nieuwe voorzitter: dhr. G.J. Dijkgraaf, Donselaarsweg 6, 8167 NJ Oene.
- 3) de MV "Eben Haëzer" te Uddel (blz. 16) heeft een nieuwe secretaris: dhr J. van Vliet, Meervelderweg 55b, 3888 NH Uddel.

Vriendelijke dank voor uw medewerking,
Ds. J. van Dijk, secr.
e-mail: ds.j.vandijk@hetnet.nl

VOOR ELKAAR vakantieweken

Ziet u er tegenop de kerstdagen alleen door te brengen? Of lijkt het u wel wat de kerstdagen een keer in een andere omgeving te vieren? Van 23 t/m 30 december kunt u genieten van een geheel verzorgde vakantie in Hotel de Bosrand in Ede. Tijdens deze week is er veel ruimte voor ontspanning, ontmoeting en bezinning. De prijs voor deze geheel verzorgde week is € 660,-- p.p. Zie ook www.hervormdevrouwenbond.nl/vakantieweken. Wilt u meer informatie of wilt u zich aanmelden, dan kunt u contact opnemen met mevr. J. Dijs-Oudshoorn, tel: 079-3413487, e-mail: gasten.al@hervormdevrouwenbond.nl.

Themadag Zuid-Holland - Zuid

Op D.V. zaterdag 28 november a.s. wordt door de Themadag Commissie Zuid-Holland Zuid weer een regionale Themadag georganiseerd.

Het thema is:

"Tegenstand, maar van welke kant".

Sprekers zijn ds. P. W. J. van der Toorn, Chr. Ger. predikant te Heerde en ds. J.H. Vlijm, Ned. Herv. predikant te Nieuwer ter Aa. De Themadag wordt gehouden van 's morgens 10.00-14.00 uur, incl. lunch in de Immanuëlkapel, Pruimendijk 99 te Ridderkerk-Oostendam.
Hartelijk aanbevolen.

Mannendag Hoevelaken

boekbespreking

Octavius Winslow, **Licht en schaduw** van het geestelijk leven, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn 2015, € 9,95.

Octavius Winslow leefde van 1808 tot 1878. Hij was een bekend en vooraanstaand

predikant in Engeland en Amerika. In deze pocketuitgave beschrijft hij het geestelijk leven van de gelovige. Dat doet hij per hoofdstuk onder 10 kernwoorden of begrippen. In hoofdstuk 1 begint dat met Christus als de Aard en Bron van het geestelijk leven. Verder passeren de volgende kopjes de revue: Schemering, Schaduwen, Herleving, Dienstbaarheid, Ziekte, Verlies van dierbaren, Afzondering, Heiligheid en De wederkomst van de Heere. Het doel van de schrijver is bijdragen aan een beter begrip van de aard van het geestelijk leven en hulp aanreiken voor de groei ervan. In verschillende hoofdstukken blijkt ook de dichtkunst van Winslow. Daarnaast blijkt ook de kennis van het mensenhart, i.h.b. van de gelovigen en de wijze waarop daaraan pastoraal en geestelijk leiding wordt gegeven. Het is wel een uitgave die stille overdenking en verwerking vraagt. Anders ontgaat de lezer veel...

E. de Mots

*En dat ik inga tot Gods altaar,
tot de God der blijdschap mijner verheuging,
en U met de harp love, o God, mijn God.*

Op de leeftijd van 81 jaar is overleden ons lid,

W. BULTERMAN

Vele jaren was hij lid van onze vereniging.
De Heere vertrooste zijn kinderen.

Bestuur en leden van
mannenvereniging Boaz
te Hilversum

Bedroefd geven wij kennis van het overlijden van

WILLEM DE VISSER

op de leeftijd van 89 jaar.

Met dankbaarheid denken we terug aan de tijd dat hij als trouw lid betrokken was bij onze vereniging.

Bestuur en leden van de
Mannenvereniging 'Gode alleen de Eer'
Benschop, oktober 2015

*'k Zal eeuwig zingen van Gods
goedertierenheên
Uw waarheid 't allen tijd' vermelden door
mijn reên. (Ps. 89 : 1a)*

Op 25 oktober 2015 nam de Heere uit ons midden weg

JOHANNES SONNEVELD

in de gezegende leeftijd van 80 jaar.

Wij gedenken dankbaar dat broeder Sonneveld vele jaren trouw lid was van onze vereniging. De Heere schenke Zijn troost en nabijheid in Christus Jezus aan zijn vrouw, kinderen, kleinkinderen en familie.

Bestuur en leden van de
mannenvereniging Calvijn

Zoetermeer, november 2015

Op Zijn tijd heeft de Heere tot zich genomen ons gewaardeerd lid

HENDRIK VAN DER KOLK

in de leeftijd van 87 jaar.

De Heere vertrooste zijn kinderen, kleinkinderen en verdere familie in hun verdriet.

Bestuur en leden van de
Mannenvereniging
"Calvijn" te Genemuiden

Genemuiden, 18 oktober 2015

Met verdriet delen wij u mede dat de HEERE tot zich heeft genomen ons meelevend lid

ARIE JACOB VAN VLIET

op de leeftijd van 80 jaar.

Wij wensen zijn kinderen en (achter) kleinkinderen Gods nabijheid en troost toe.

Bestuur en leden
van de mannenvereniging "Calvijn"

Streefkerk, augustus 2015

Met ontroering hebben we kennis genomen van het plotseling overlijden op 21 oktober van ons gewaardeerd lid

JACOBUS LEENDERT VERLAAN

in de leeftijd van 63 jaar.

Met dankbaarheid denken we terug aan de tijd dat hij als trouw lid betrokken was bij onze vereniging.

Bestuur en leden van de
mannenvereniging Gode allen de Eer

Benschop, oktober 2015

Foto-impressie Bondsdag 2015

openingswoord

prof. dr. H. v.d. Belt

drs. P.J. Vergunst

ds. J.H. Lammers

orgelbegeleiding

middagpauze lunch/ontmoeting